

**Vas vármegye gazdasági helyzetének alakulása
2024. I. félév**

2024. november

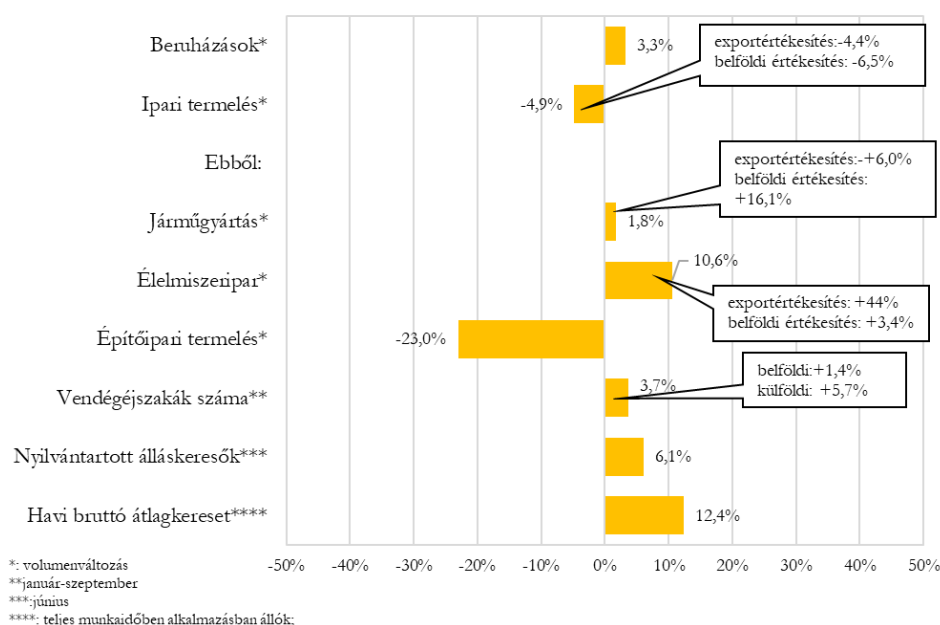
Bevezetés

A gazdaságra helyeződő inflációs sokk és az energiaválság elmúltával a világgazdasági folyamatokat a járműipar és a kapcsolódó iparágak termékeit érintő gyenge kereslet, valamint a hazai vonatkozásban a német gazdaság recessziója határozta meg.

Vas vármegyében elsősorban a járműipar révén következtében nőtt az ipari teljesítmény, azonban a szintén exportorientált villamos berendezés gyártása jelentősen elmaradt az egy évvel korábbitól. A gazdasági szervezetek beruházási teljesítménye az I. negyedéves adatok miatt bővült. Az álláskeresők számának növekedése ellenére kedvezők a foglalkoztatási folyamatok és már a reálkereset is növekszik.

1.ábra

A főbb gazdasági mutatók alakulása Vas vármegyében, 2024. I. félév (változás az előző év azonos időszakához képest)

Beruházások¹

2023-ban a Vas vármegyei székhelyű gazdasági szervezetek fejlesztési tevékenysége az előző évihez képest összehasonlítható áron 14%-kal mérséklődött, ami a vármegyék között közepes változást jelentett. A csökkenést elsősorban a legnagyobb súlyú feldolgozóipar 7,4%-kal elmaradó teljesítménye befolyásolta. A nemzetgazdasági ágak többségében ugyanakkor szintén mérséklődött a beruházási aktivitás. A vármegyében megvalósított 176 milliárd forint értékű fejlesztés az országos teljesítményérték 1,4%-át tette ki.

2024 első hat hónapjában a vármegyei székhelyű gazdasági szervezetek fejlesztési tevékenysége 3,3%-kal bővült az előző év azonos időszakához képest. Ezzel Vas egyike volt azon három vármegyének, ahol nőni tudott a beruházások volumene. Az investálásokra fordított összeg (83 milliárd forint) az országos teljesítményérték 1,6%-ának felelt meg. Az egy lakosra jutó

¹ Az adatok évközi adatgyűjtésből származnak, a szervezetek beruházásait székhely szerint tartalmazzák, függetlenül a beruházás helyétől, és a 4 főnél többet foglalkoztató vállalkozásokra, létszámnagyságtól függetlenül a költségvetési szervekre és a kijelölt nonprofit szervezetekre vonatkoznak. Előzetes adatok.

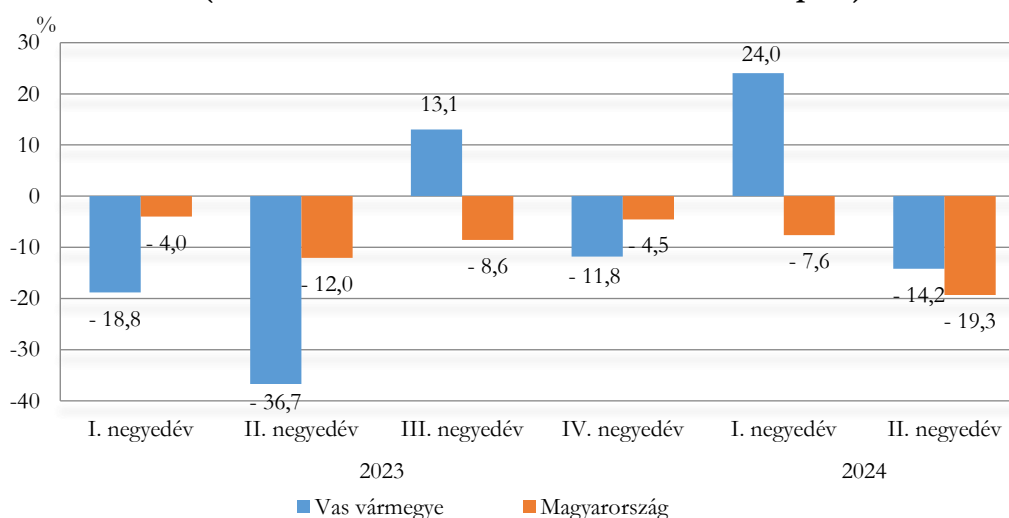
beruházások összege 334 ezer forintot tett ki, ami a hazai átlag 63%-a. E mutató alapján a főváros és a vármegyék rangsorában Vas a középmezőnyben helyezkedett el.

A beruházások valamivel több mint héttizedét adó, ezáltal a legnagyobb súlyt képviselő feldolgozóipar fejlesztései 18%-kal bővültek. A második legnagyobb beruházónak számító kereskedelem beruházási teljesítménye 6,3%-kal nőtt, ugyanakkor a harmadik helyen szereplő agrárium beruházásainak volumene 26%-kal visszaesett. A feldolgozóiparba investált közel 59 milliárd forint 61%-a a gépipar, elsősorban a közúti jármű, valamint a villamos berendezés gyártása ágazatok bővítését, korszerűsítését szolgálta. A gépiparon kívül a gumi-, műanyag- és építőanyagiparban valósultak még meg nagyobb értékű beruházások.

2024 I. félévében a fejlesztési források 63%-át gépek, berendezések beszerzésére, 29%-át épületek és egyéb építmények építésére, 7,1%-át járművek vásárlására, 1,1%-át pedig egyéb célra fordították. A gépek, berendezések 67, a járművek 97%-a importból származott. Az ingatlanfejlesztések volumene 3,2%-kal csökkent, ugyanakkor a belföldről beszerzett gép-, berendezés- és járműberuházások forrásai 22%-kal, az import gép-, berendezés- és járműberuházásoké pedig 0,6%-kal nőttek az előző év azonos időszakához képest.

2.ábra

**A beruházások volumenváltozása
(változás az előző év azonos időszakához képest)**

Ipar

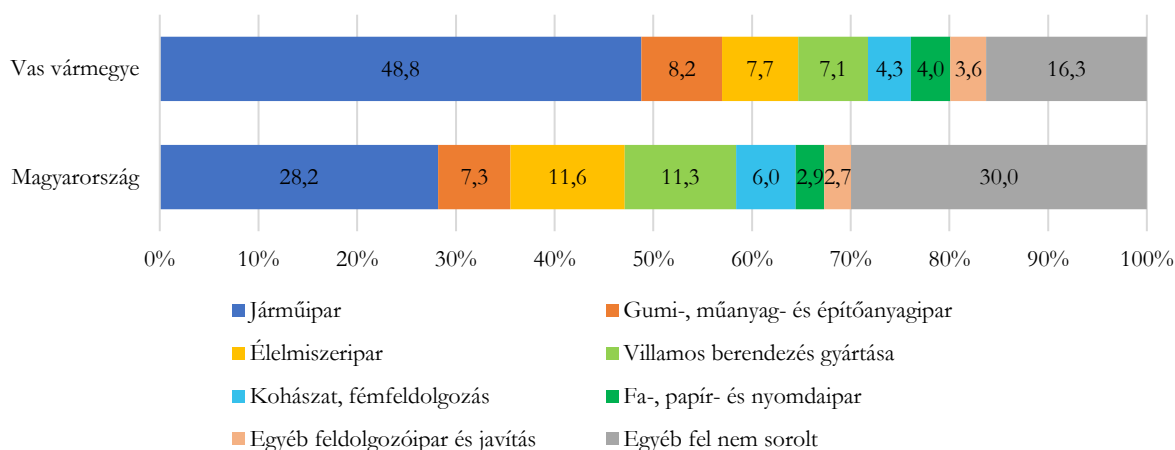
A vármegye ipari teljesítménye csökkent a 2023-as évben, a négy főnél többet foglalkoztató ipari vállalkozások Vas vármegyei telephelyein 3,5%-kal mérséklődött a kibocsátás. Éven belül január és június kivételével valamennyi hónapban elmaradt az ipari teljesítmény az egy évvel korábbitól, és a tendencia 2024-ben is tovább folytatódott. A termelés volumene 4,7%-kal mérséklődött az I. félévben, amely nagyobb mértékben csökkent, mint az országos teljesítmény (-3,6%). 2024 márciusában 14%-kal zuhant az ipari termelés, amelyet az áprilisi 7,6%-os növekedés ellensúlyozott. A vármegye 886 milliárd forint értékű kibocsátása az országos ipari termelés 3,3%-át adta.

Az egy lakosra jutó ipari termelés 2024. január–júniusban 3,6 millió forintot tett ki a vármegyében, amely 26%-kal haladta meg az országos átlagot. A vármegyék és a főváros rangsorában ez az érték – az egy évvel korábbihoz képest egy helyezést javítva – a 7. helyet jelentette.

A 49 főnél többet foglalkoztató vármegyei székhelyű ipari vállalkozások ipari termelési volumene (víz- és hulladékgazdálkodás nélkül) 4,9%-kal elmaradt az előző év azonos időszakától 2024 I. félévében. Az értékesítések 4,9%-os mérséklődését a – nagyobb súlyú – külpiazi eladások 4,4%-os és a belföldi értékesítések 6,5%-os csökkenése okozta.

3.ábra

A feldolgozóipari termelés megoszlása főbb ágazatok szerint*, 2024. I. félév

*A 49 főnél többet foglalkoztató vármegyei székhelyű ipari vállalkozások adatai alapján.

A vármegyei feldolgozóipar termelésének 63%-át kitevő gépipar teljesítménye 3,6%-kal mérséklődött. Ezen belül elsősorban a villamos berendezés gyártása ágazat 23%-os zuhanása járult hozzá a csökkenéshez, miközben a vármegyei feldolgozóipari termelés közel felét adó járműipar termelését 1,8%-os emelkedés jellemezte. A gépipar értékesítése 3,0%-kal csökkent, amelyet elsősorban a belföldi értékesítések 15%-os zuhanása okozott, míg a külpiazi eladások 2,2%-kal mérséklődtek.

A gumi-, műanyag- és építőanyagipar termelése 5,5, a kohászat, fémfeldolgozásé 18, a fa-, papír- és nyomdaiparé pedig 11%-kal csökkent. A műanyag csomagolóeszköz gyártása szakágazat termelése 4,5%-kal mérséklődött a gumi-, műanyag- és építőanyagipar ágazatcsoporton belül.

A teljesítmény szinte minden ágazatot jellemző visszaesését a járműiparon kívül az élelmiszeripari termelés 11%-os növekedése ellensúlyozta. A pékáru, tésztafélék gyártása 38, a húsfeldolgozás, -tartósítás, húskészítmény gyártása 5,8%-kal bővült.

A vármegyei ipar víz- és hulladékgazdálkodás nélkül számolt exportértéke (527 milliárd forint) az összes értékesítés 79%-át adta, jóval meghaladva ezzel a hazai átlagot (69%). A vármegyei ipari export 76%-a a gépipar külpiazi értékesítéséből származott, amely szinte kizárólag exportra termelt. A gumi-, műanyag- és építőanyagipar (79%), a kohászat, fémfeldolgozás (75%) valamint a fa-, papír- és nyomdaipar (78%) értékesítéseinek döntő aránya szintén a külpiacon valósult meg. Az élelmiszeripar – az ágazati exportvolumen 44%-os növekedési ütemének ellenére – értékesítéseinek mindössze egyötödét folytatta a külpiacon.

Turizmus

Az elsősorban a gyógyfürdőkre épülő Vas vármegyei turizmus ez évi forgalmi adatai felülmúlták az egy évvel korábbit, a bővülés mértéke csak azért nem lett kiemelkedő, mert az idegenforgalmi főszezon – elsősorban a külföldi vendégek elmaradása miatt – nem az előzetes várakozásoknak megfelelően alakult.

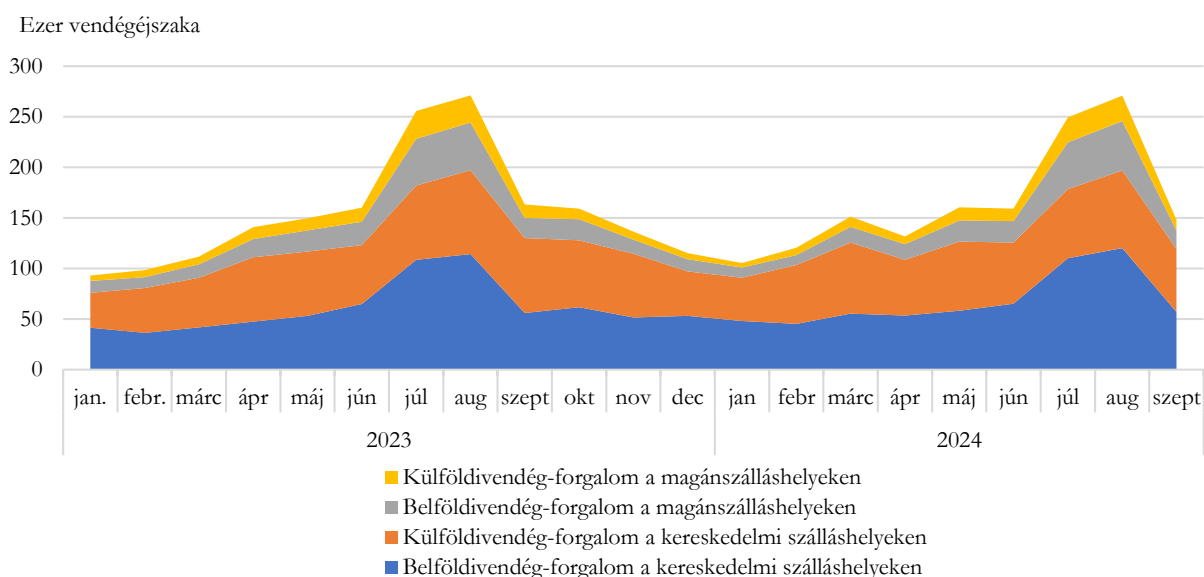
A júliusi kapacitásadatok alapján a vármegyében 133 kereskedelmi szálláshely üzemelt, melyből 42 volt szálloda, 64 panzió és 13 kemping. Bár az egységek és a kiadható szobák száma elmaradt az egy évvel korábbtól, a kiadható férőhelyek száma 6,8%-kal nőtt. A kereskedelmi szálláshelyeken a kiadható férőhelyek több, mint hattizedét biztosító hotelek kínálata szintén bővült, a kiadható szobák 2,2, a férőhelyek száma 13%-kal lett több, így összesen 3,1 ezer szobával és 7,8 ezer férőhellyel várták az ideérkezőket. Szintén bővült a közel ezer magánszálláshely kapacitása is, ahol az egy évvel korábbinál 7,5%-kal több, további 8,1 ezer férőhely állt rendelkezésre.

A kereskedelmi szálláshelyek kapacitás-kihasználtsága főszezonban némiképp kedvezőbben alakult, mint egy évvel korábban: júliusban a szobák 60%-a, ezen belül a hotelekben 63%-uk volt foglalt.

A vármegye kereskedelmi és magánszálláshelyeit 2024 szeptemberéig közel 550 ezer vendég kereste fel, akik együttesen mintegy 1,5 millió vendégéjszakát töltöttek el. A vendégek száma 6,8, a vendégéjszakáké 3,7%-kal haladta meg az előző év azonos időszakát.

4. ábra

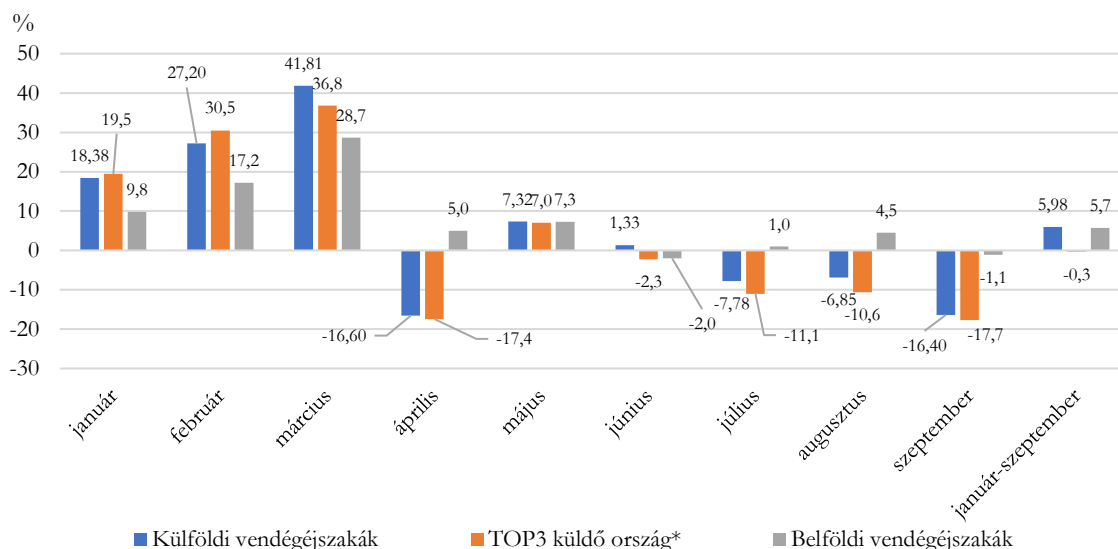
A vendégéjszakák száma a szálláshelyeken Vas vármegyében

A bővülés jobbjára a vendégforgalom mintegy nyolctizedét kitevő kereskedelmi szálláshelyeknek volt köszönhető. Ebben a szállástípusban 8,7%-kal több belföldi, illetve 3,4%-kal több külföldi vendégéjszakát regisztráltak. A kereskedelmi szálláshelyek döntő része szállodai férőhely volt, ebben a szállástípusban intenzívebb volt a forgalom élénkülése (belföldi: +13%, külföldi +12%). A magánszálláshelyek vendégforgalma ezzel szemben mérséklődött: bár a vendégek száma 1,7%-kal nőtt, az általuk eltöltött vendégéjszakák száma 4,3%-kal kevesebb lett. A tartózkodási idő egyik szállástípusban sem érte el a 3 éjszakát.

A fenti adatok az első három negyedévre összességében alapvetően kedvező képet mutatnak, de különösen a külföldi vendégforgalom esetében az áprilisi (idén a húsvéti ünnepek márciusra estek), a főszezoni és a szeptemberi vendégforgalom jelentősen elmaradt az egy évvel korábbtól.

A szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák számának változása, 2024 (változás az előző év azonos időszakához képest)

*Csehország, Ausztria, Németország

A 678 ezer külföldi vendégéjszaka nyolctizedét mindössze három küldőország turistái adták: a cseh vendégek az előző évinél 1,1%-kal több, 309 ezer, az osztrák vendégek pedig 2,7%-kal több, 146 ezer vendégéjszakát tölthettek el. A német vendégforgalom (87 ezer vendégéjszaka) ezzel szemben 9,0%-kal elmaradt az előző év azonos időszakától.

A vármegye vendégéjszakában mért forgalmának 71%-a a két, gyógy- és termálfürdőjéről híres településen, Bükön és Sárváron koncentrálódott. Mindkét városban nőtt a vendégéjszakában mért vendégforgalom (4,0, illetve 5,4%-kal). A magyar vendégek mindkét városban jelentősen több (+7,2 és +9,0%) éjszakára maradtak. A külföldiek esetében azonban visszafogottabb volt a bővülés: Bükön 1,2, Sárváron 2,6%, amely mögött egyes főszezon hónapokban és szeptemberben jelentősen kevesebb külföldiek által eltöltött vendégéjszaka állt.

2024 január–szeptemberében a kereskedelmi szálláshelyek több mint 37 milliárd, a magán szálláshelyek további 3,7 milliárd forint bruttó árbevétel érték el, ami folyó áron 16, illetve 11%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A kereskedelmi egységek bevételeinek több, mint fele a szállásdíjakból, kisebb része a vendéglátásból és az egyéb bevételekből származott, míg a magán szállások esetén a szállásdíjak aránya közel kilenctized. Az egyéb szolgáltatásokból származó bevételeken kívül a másik két bevételi forma értéke nőtt az előző év azonos időszakához képest.

A Széchenyi Pihenőkártya forgalma összességében folyó áron számolva szintén nőtt (+5,6%), de a növekedés mértéke elmaradt a bevételekétől.

Egy szállodai szobáért augusztusban, az előző év azonos havinál folyó áron 40%-kal többet, átlagosan 53 ezer forintot kellett fizetni.

Munkaerőpiac

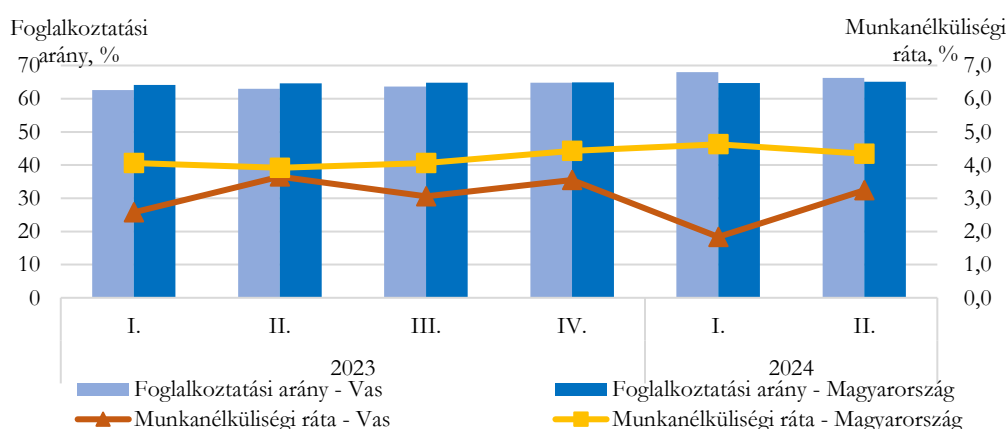
2024 első félévében a gazdasági aktivitás mutatói a bázishatásnak köszönhetően javultak, miközben az alkalmazotti létszám a főként termelőtevékenységet végzők számának visszaesését mutatja.

A foglalkoztatási arány 2023-ban tartósan alacsony volt, és mindvégig elmaradt az országos átlagtól. 2024 első félévében javult a foglalkoztatottság, a munkaerőpiacon újonnan megjelentek többségében a foglalkoztatottak mintegy 130 ezer fős létszámát gyarapították. A II. negyedévben a foglalkoztatottak száma 6,1 ezer fővel emelkedett. A 66,3%-os foglalkoztatási ráta a vármegye, valamint a főváros rangsorában a 6. legmagasabb értéket jelentette.

A munkanélküliségi ráta 2023-ban, miután az ezt megelőző 7 évben nem emelkedett 3,0% fölé, relatíve magas, éves átlagban 3,2% volt. 2024 I. és II. negyedévében az egy évvel korábbi, magas bázishoz viszonyítva mérséklődött a ráta, 0,7, illetve 0,4 százalékponttal. A 2024. április–júniusi 3,2%-os munkanélküliségi ráta tekintetében országos összehasonlításban javult a vármegye helyzete, az előző évi 10. pozícióval szemben a 8. legalacsonyabb volt.

6.ábra

A 15–74 éves népesség gazdasági aktivitásának alakulása

Az alkalmazásban állók száma 2023 II. negyedéve óta folyamatosan csökkent. 2024 április–júniusában már csak 72 ezer főt foglalkoztattak a vonatkozási körbe² tartozó vármegyei szervezeteknél, mely 2,1%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól. A közel 1,6 ezer fős létszámfogyás főként a feldolgozóipari termelés csökkenésével hozható összefüggésbe.

Az alkalmazottak több mint harmadát adó feldolgozóipar létszáma ezen időszak alatt 5,4%-kal, 1446 fővel csökkent, amit leginkább a gép, gépi berendezések gyártása 347 és a bútorgyártás 306 fős létszámvesztése befolyásolt. Előbbi ágazatban 15, utóbbiban 18%-kal esett vissza a foglalkoztatottak száma. E mellett még a textiliparon belül a ruházati termékek (-26%) és a bőr, bőrtermék, lábbeli gyártása (-29%), valamint a fémfeldolgozási termékek gyártása (-11%) ágazatokban történt jelentős mértékű csökkenés.

A legnagyobb létszámot foglalkoztató nemzetgazdasági ágak közül egyedül az oktatásban nőtt a foglalkoztatottság (+239), elsősorban a középfokú oktatásban dolgozók létszámának bővülése miatt, míg a kereskedelem, a közigazgatás és az egészségügy létszáma stagnált.

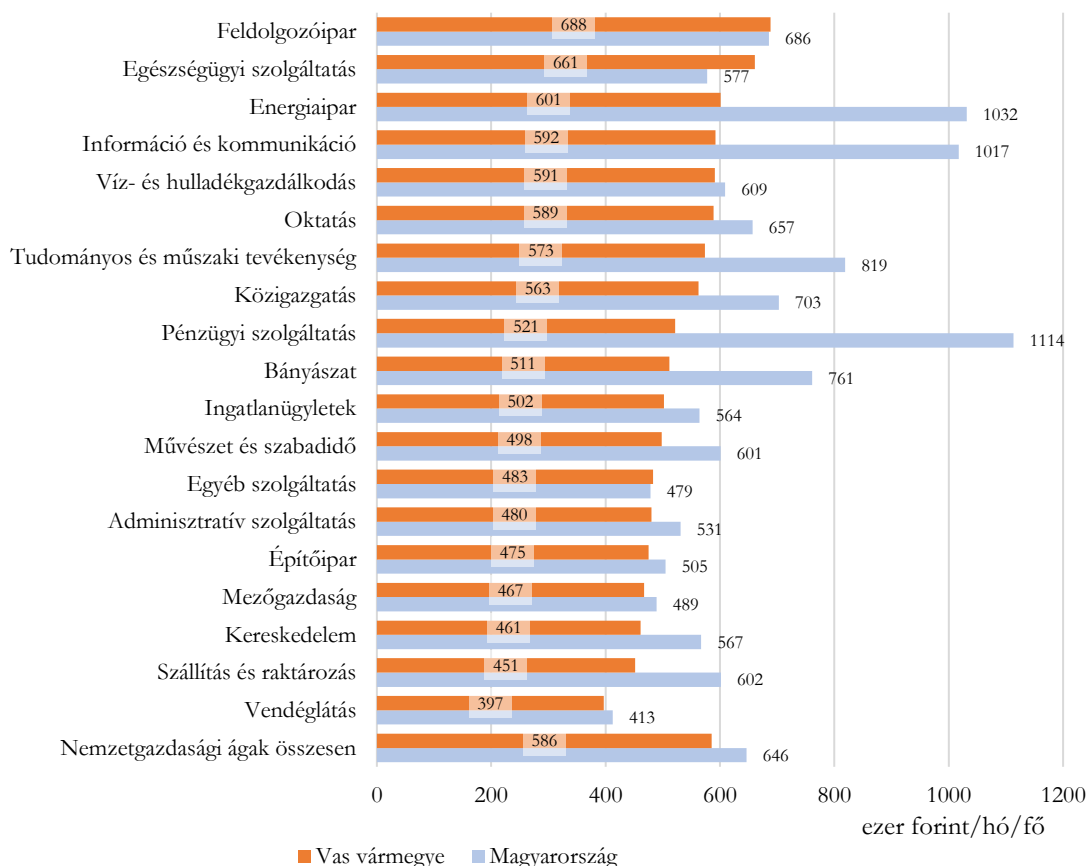
2024 II. negyedévében a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 586 ezer forint volt, és egy év alatt folyó áron 12%-kal emelkedett. Ez a növekedés Győr-Moson-Sopron mellett a legkisebb mértékű volt, így tovább nőtt – 46 ezerről 61 ezer forintra – a vármegyei átlagkeresetek országostól való elmaradása. Ugyancsak nőtt a fizikai és szellemi foglalkozásúak bruttó átlagkeresete közti különbség, előbbieké 501 ezerre (+11%), utóbbiaké 697 ezerre (+13%) emelkedett. A jelentősebb nemzetgazdasági ágak közül az oktatásban (+29%), az egészségügyi szolgáltatásban (+15%), a közigazgatásban (+13%) a vármegyei átlagot meghaladóan, az

² Munkáltatók teljes köre (alkalmazottal rendelkező vállalkozások, nonprofit szervezetek, illetve költségvetési intézmények teljeskörűen)

építőiparban és a kereskedelemben (egyaránt +12%) azzal megegyezően, míg a feldolgozóiparban és a vendéglátásban (egyaránt +11%) attól kissé elmaradva nőttek a keresetek.

7.ábra

A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete, 2024. II. negyedév

A nyilvántartott álláskeresők 2024. júniusi zárónapi létszáma 3,7 ezer főt tett ki, amely ugyan a legalacsonyabb volt az év első 6 hónapja között, de az egy évvel korábbit 6,1%-kal haladta meg. Az álláskeresőket júniusban az előző év azonos hónapjához képest közel harmadával több, 3,1 ezer betöltetlen álláshely várta. Tíz üres álláshelyre az előző évi 15 helyett már csak 12 álláskereső jutott, így a munkáltatóknak egyre inkább versenyezni kellett az alkalmazásukért. Az álláskeresők többsége kevesebb mint 6 hónapja szerepelt a nyilvántartásokban, ugyanakkor továbbra is magas (32%) a tartós, éven túli munkanélküliek aránya. A regisztráltak körében a szakmunkásképzőt (27%) vagy szakközépiskolát (16%) végzettek aránya az országos átlag feletti, a legfeljebb általános iskolát végzetteké (32%) az alatti volt.

Alacsony azon álláskeresők száma, akik különböző pénzügyi támogatásban részesülnek. Közülük álláskeresési járadékot az előző évinél mintegy 100-zal több, összesen 878 fő részére folyósítottak, míg ennél kisebb létszámváltozás mellett nyugdíj előtti álláskeresési segélyre 760, foglalkoztatást helyettesítő támogatásra 782 fő volt jogosult.